

**PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW
DELEGATURA UOKiK W POZNANIU**

ul. Zielona 8, 61-851 Poznań
Tel. (0-61) 852-15-17, 852-77-50, Fax (0-61) 851-86-44
E-mail: poznan@uokik.gov.pl

RPZ-402/24 /06/KCh

Poznań, dnia 17 października 2006 r.

DECYZJA Nr RPZ - 30/2006

Na podstawie art. 100b ust. 1 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (tekst jednolity - Dz. U. 2005 r. Nr 244, poz. 2080 z późn. zm.) oraz stosownie do art. 28 ust. 6 ww. ustawy i § 6 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 19 lutego 2002 r. w sprawie określenia właściwości miejscowej i rzeczowej delegatur Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (Dz. U. nr 18 poz. 172 ze zm.)

– w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów

odmawia się wszczęcia postępowania na wniosek Powiatowego Rzecznika Konsumentów w Obornikach, w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, określonych w art. 23a ust. 1 i 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, polegających na stosowaniu przez Pawła Karnowskiego prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą EAST & WEST Import – Export z siedzibą w Poznaniu postanowień wzorca umownego, które zostały wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, tj. postanowień zawartych w:

1. pkt 4 Regulaminu świadczenia usług telekomunikacyjnych o treści: „Opłaty pobierane są w terminie do 15-go dnia każdego miesiąca za miesiąc bieżący, na podstawie aktualnego Cennika”,
2. pkt.41 Regulaminu świadczenia usług telekomunikacyjnych o treści: „W przypadkach nieuzasadnionego wezwania serwisu Dostawcy usług, w tym w szczególności w przypadkach zgłaszania Usterek lub braku sygnału telekomunikacyjnego będących następstwem ingerencji Abonenta lub osób niepowołanych w sieć telekomunikacyjną lub Urządzenia, pobiera się opłatę zgodą z aktualnym Cennikiem”,
3. pkt 49 Regulaminu świadczenia usług telekomunikacyjnych o treści: „Abonent przyjmuje do wiadomości, że podczas wyłączeń atmosferycznych sprzęt używany przez Abonenta winien być odłączony od zasilania energetycznego oraz od gniazdko sieci telekomunikacyjnej Dostawcy usług”.

UZASADNIENIE

W dniu 10 sierpnia 2006 r. wpłynął do Delegatury Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Poznaniu wniosek Powiatowego Rzecznika Konsumentów w Obornikach (dalej: Wnioskodawca) o wszczęcie postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, polegających na stosowaniu przez operatora telewizji kablowej Pawła Karnowskiego, prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą EAST & WEST Import – Export z siedzibą w Poznaniu, świadczącego w Obornikach usługi z dziedziny telewizji kablowej (dalej: Przedsiębiorca), niedozwolonych postanowień wzorca umownego wpisanych do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 1964 r., Nr 43, poz. 269 z późn. zm):

1. w pkt 4 Regulaminu świadczenia usług telekomunikacyjnych (dalej: Regulamin): „Opłaty pobierane są w terminie do 15-go dnia każdego miesiąca za miesiąc bieżący, na podstawie aktualnego Cennika”.

2. w pkt 18 Regulaminu: „Dostawca usług zastrzega sobie prawo do przerw w dostawie usługi telekomunikacyjnej, nie dłuższych jednorazowo niż 12 godzin dziennie i nie więcej niż 36 godzin w miesiącu, spowodowanych koniecznością prowadzenia prac konserwacyjnych sieci telekomunikacyjnej i Urządzeń. W przypadku przekroczenia wskazanego okresu Dostawca usług obniży o 1/15 wysokość opłaty abonamentowej należnej za kolejny miesiąc rozliczeniowy, za każdy kolejny dzień, w którym wystąpił brak sygnału. Odszkodowanie uznane zostanie na podstawie pisemnego wniosku Abonenta i odpowiedzi na piśmie uprawniającej do zniżki” (wpisanych do rejestru pod nr 207, 500, 563, 682)

3. w pkt 19: „Abonent zobowiązany jest do:

- uiszczenia, gotówką opłaty instalacyjnej przed dokonaniem montażu Urządzeń, w wysokości i na zasadach określonych w aktualnie obowiązującym Cenniku,
- terminowego i bez uprzedniego wezwania, opłacania należności wynikających z Umowy i aktualnie obowiązującego Cennika. Dniem uregulowania należności jest dzień uznania rachunku bankowego Dostawcy usług pełną kwotą danej należności. Obowiązek opłacenia ww. należności realizuje się nawet w przypadku nieotrzymania faktury lub książeczki opłat abonamentowych (wpisanych do rejestru pod nr 597)

4. w pkt 20: „W przypadku opóźnienia w zapłacie opłat abonamentowych określonych w aktualnym Cenniku o ponad 30 dni, Dostawca usług uprawniony jest do zawieszenia świadczenia usług do czasu uregulowania wszystkich zaległych należności przez Abonenta. Ponowne rozpoczęcie świadczenia usług wymaga wniesienia przez Abonenta opłaty aktywacyjnej w wysokości wskazanej w aktualnym Cenniku” (wpisanych do rejestru pod nr 498, 499, 599, 635)

5. w pkt. 41: „W przypadku nieuzasadnionego wezwania serwisu Dostawcy usług, w tym w szczególności w przypadkach zgłaszania Usterek lub braku sygnału telekomunikacyjnego będących następstwem ingerencji Abonenta lub osób niepowołanych w sieć telekomunikacyjną lub Urządzenia, pobiera się opłatę zgodną z aktualnym Cennikiem”.

6. w pkt. 44: „Dostawca usług nie ponosi odpowiedzialności za zakłócenia sygnału telekomunikacyjnego wynikające z działania siły wyższej. Dotyczy to również zakłóceń przekazu satelitarnego, zmiany satelity, zmiany systemu nadawania, zaprzestania nadawania przez nadawcę programu, konserwacji urządzeń nadawczych, przerw w dostawie prądu oraz innych zdarzeń, które pozostają poza kontrolą Dostawcy usług. Dostawca nie ponosi również odpowiedzialności za zakłócenia w emisji sygnału telekomunikacyjnego spowodowane nadajnikami pracującymi w pobliżu sieci Dostawcy usług (wpisanych do rejestru pod nr 636, 680, 683, 797)

7. w pkt. 45: „Dostawca usług zastrzega sobie prawo do zmiany oferty programowej tzn. zmiany układu programów, zmiany rodzaju programów oraz zmiany pasm nadawania bez konieczności wypowiedzenia umowy” (wpisanych do rejestru pod nr 571)
8. w pkt. 46: „Zmniejszenie liczby programów może nastąpić z przyczyn prawnych, technicznych lub organizacyjnych, które mogą być niezależne od Dostawcy usług” (wpisanych do rejestru pod nr 571)
9. w pkt 49: „Abonent przyjmuje do wiadomości, że podczas wyłączeń atmosferycznych sprzęt używany przez Abonenta winien być odłączony od zasilania energetycznego oraz od gniazdka sieci telekomunikacyjnej Dostawcy usług”.

Wnioskodawca zarzucił Przedsiębiorcy naruszenie art. 23a ust. 1 i 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów

Prezes Urzędu zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 23a ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, przez praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów rozumie się godzące w nie bezprawne działanie przedsiębiorcy. Stwierdzenie istnienia przedmiotowej praktyki wymaga więc spełnienia dwóch przesłanek: bezprawności działania oraz naruszenia zbiorowego interesu konsumentów. W art. 23a ust. 2 ww. ustawy zamieszczono przykładowe wyliczenia praktyk zakazanych przez ustawodawcę. Katalog ten wymienia między innymi stosowanie postanowień wzorców umów, które zostały wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. (Dz. U. z 1964 r. Nr 43, poz. 296) Kodeks postępowania cywilnego.

W oparciu o art. 479⁴⁵ § 2 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. Nr 43, poz. 296 ze zm.), Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów prowadzi, na podstawie prawomocnych wyroków uwzględniających powództwo, rejestr (dalej: Rejestr) postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, których stosowanie w obrocie z konsumentami jest zakazane.

Zgodnie z uchwałą Sądu Najwyższego z dnia 13 lipca 2006 r. (sygn. akt III SZP 3/06), stosowanie postanowień wzorców umów o treści tożsamej z treścią postanowień uznanych za niedozwolone prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów i wpisanych do rejestru, o którym mowa w art. 479⁴⁵ § 2 k.p.c. może być uznane w stosunku do innego przedsiębiorcy za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów (art. 23 a ust 2 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów). Sąd Najwyższy uznaje, iż jeżeli SOKiK uzna określoną klauzulę za niedozwoloną w wyniku przeprowadzonej kontroli abstrakcyjnej i zostanie ona wpisana do rejestru, praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów w rozumieniu art. 23a ust. 2 uokik dopuszcza się każdy z przedsiębiorców, który wprowadza do stosowanych klauzul zmiany o charakterze kosmetycznym, polegające np. na przestawieniu szyku wyrazów lub zmianie użytych wyrazów, jeżeli zmiany te nie prowadzą do zmiany istoty klauzuli. Wprowadzając instytucję nieuczciwych klauzul umownych oraz szczególne postępowanie odrębne w sprawach o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone ustawodawca kierował się względami ochrony interesu konsumentów oraz bezpieczeństwa i należytego poziomu etycznego obrotu gospodarczego (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 3 lutego 2006 r., sygn. akt I CK 297/05, nie publ.). Natomiast wprowadzając instytucję praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów ustawodawca krajowy, wzorem ustawodawcy wspólnotowego, zamierzał zwiększyć skuteczność zakazu stosowania klauzul umownych, które zostały wpisane do rejestru nieuczciwych postanowień umownych.

W świetle powyższego wyroku możliwe jest zatem wszczęcie postępowania przeciwko Przedsiębiorcy, który w stosowanych wzorcach umownych posługuje się klauzulami analogicznymi do znajdujących się w Rejestrze. Niemniej jednak wniosek Powiatowego Rzecznika Konsumentów w Obornikach jest zasadny tylko co do części wyszczególnionych postanowień. W Rejestrze brak jest bowiem postanowień wzorców umów zawierających takie postanowienia jak zawarte w pkt 4, 41 i 49 Regulaminu, wymienionych we wniosku o wszczęcie postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, jak również brak postanowień podobnych, a mających tożsamą treść.

Powiatowy Rzecznik Konsumentów w Obornikach kwestionuje zawarty w pkt 4 Regulaminu zapis, brzmiący: „Opłaty pobierane są w terminie do 15-go dnia każdego miesiąca za miesiąc bieżący, na podstawie aktualnego Cennika”, powołując się na klauzulę wpisaną do rejestru pod nr 597, tymczasem brzmi ona: „Opłata za korzystanie z usług jest pobierana z góry za dany okres rozliczeniowy i należy ją uiścić w terminie wskazanym na fakturze/książeczce opłat. Operator zastrzega, że nie doręczenie faktury lub książeczki opłat do Abonenta nie zwalnia Abonenta z obowiązku uiszczenia opłat abonamentowej”. Kwestionuje również pkt 41 Regulaminu w brzmieniu: „W przypadku nieuzasadnionego wezwania serwisu Dostawcy usług, w tym w szczególności w przypadkach zgłaszania Usterek lub braku sygnału telekomunikacyjnego będących następstwem ingerencji Abonenta lub osób niepowołanych w sieć telekomunikacyjną lub Urządzenia, pobiera się opłatę zgodną z aktualnym Cennikiem”, powołując się na szereg klauzul, które jednak mają odmienne brzmienie. Są to klauzula nr 28: „Za rozpatrzenie nieuzasadnionej reklamacji 20,00 zł”, nr 29: „Jeżeli po zakończeniu procesu reklamacyjnego reklamacja Posiadacza karty nie została w całości lub części uznana, PKO BP S.A. ma prawo do obciążenia rachunku kosztami jej wyjaśnienia”, nr 30: „Jeżeli po zakończeniu procesu reklamacji reklamacja posiadacza karty nie została w całości lub części uwzględniona, PKO BP S.A. ma prawo do obciążenia rachunku kwotą należnych opłat z datą obciążenia” oraz klauzula nr 31: „Jeżeli po zakończeniu postępowania reklamacyjnego reklamacja Posiadacza karty nie została w całości lub części uznana, PKO BP S.A. ma prawo do obciążenia rachunku kwotą należnych opłat”. W przypadku postanowienia zawartego w pkt 49 Regulaminu nie wskazano podstawy umieszczenia go we wniosku. W Rejestrze brak jest również postanowień o tożsamej treści wpisanych pod innymi pozycjami niż podane przez Rzecznika.

Reasumując, ze względu na treść postanowień Regulaminu, które nie zawierają postanowień wpisanych do Rejestru, nie ma podstaw do uznania, iż Przedsiębiorca stosuje praktyki naruszające zbiorowe interesy konsumentów polegające na stosowaniu niedozwolonych klauzul umownych wpisanych do Rejestru, w zakresie postanowień zawartych w pkt 4, 41 i 49 Regulaminu. Z uwagi na powyższe, brak jest bezprawności działania Przedsiębiorcy, a więc brak przesłanki uzasadniającej wszczęcie postępowania w sprawie naruszenia zbiorowych interesów konsumentów w tym zakresie.

Zgodnie z art. 100b ust. 1 Ustawy Prezes Urzędu może odmówić wszczęcia postępowania, jeżeli z informacji zawartych we wniosku wynika w sposób oczywisty, iż zbiorowe interesy konsumentów nie zostały naruszone.

Wobec oczywistego braku przesłanek koniecznych do stwierdzenia naruszenia art. 23a ust. 1 i 2 Ustawy w ww. zakresie, organ antymonopolowy orzekł, jak w sentencji.

W pozostałym zakresie wniosek Powiatowego Rzecznika Konsumentów w Obornikach stał się podstawą do wszczęcia postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, w związku z podejrzeniem stosowania przez operatora

telewizji kablowej EAST & WEST Import – Export z siedzibą w Poznaniu, praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów.

Stosownie do treści art. 78 ust. 1 ustawy o ochronie (...) w związku z art. 479²⁸ § 2 k.p.c. – od niniejszej decyzji przysługuje odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, w terminie dwutygodniowym od dnia jej doręczenia, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów – Delegatura w Poznaniu.

Z upoważnienia
Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów
Dyrektor Delegatury w Poznaniu
Edward Stawicki

Otrzymuje:
Powiatowy Rzecznik Konsumentów
Urszula Bak
ul. 11 Listopada 2a
64 – 600 Oborniki